

Приватна школа «Афіни» м. Києва

**Мобільні технології як засіб підвищення мотивації
до вивчення української мови та літератури**

Методичні напрацювання
вчителя української мови та літератури
Ольги Вікторівни Рухлової

Київ – 2020

АНОТАЦІЯ

У методичних напрацюваннях обґрунтовано ефективність застосування мобільних технологій у навчальному процесі, представлено узагальнений досвід використання вчителем Ольгою Вікторівною Рухловою мобільних технологій на уроках української мови та літератури, а також продемонстровано власні розробки вчителя.

ЗМІСТ

Вступ	стор. 4-6
Основна частина	
Добірка мобільних технологій, які доцільно використовувати на уроках української мови та літератури	стор. 7-9
Методична скарбничка Ольги Вікторівни Рухлової	стор. 10-11
Висновок	стор. 12
Список використаних джерел	стор. 13

ВСТУП

Останні реформи, проведені в системі освіти, ставлять перед учителем словесності нове завдання: оновити зміст викладання української мови та літератури, орієнтуючи його на формування ключових компетентностей учня. Тому одним із передових завдань сучасної школи є створення такого навчального простору, який забезпечить реалізацію особистості в суспільстві.

Система викладання української мови і літератури у межах упровадження компетентнісного навчання – це комплекс складників, спрямованих на реалізацію освітніх завдань щодо задоволення мінімальних потреб кожного майбутнього випускника для досягнення певного рівня саморозвитку, що й визначає актуальність досвіду. Таким чином, важливою умовою формування ключових компетентностей сучасного учня є створення новітнього освітнього простору, що легко реалізується засобами мобільних технологій.

Термін “мобільне навчання” (m-learning), що з’явився в англійській літературі близько 10 років тому, останнім часом став усе частіше використовуватися в нашій країні.

Мобільне навчання – це нова освітня парадигма, на основі якої виникає нове навчальне середовище, де учні та студенти можуть отримати доступ до навчальних матеріалів у будь-який час та будь-де, що робить сам процес навчання всеохоплюючим і мотивує учнів до навчання протягом усього життя.

Використання електронних засобів на уроках української мови та літератури навчання дає вчителю необмежену творчу свободу. Він може самостійно обирати план проведення уроку, добирати додаткові матеріали до уроку, складати контрольні роботи, тести, розробляти завдання для забезпечення диференційованого підходу до учнів, організувати індивідуальну та групову роботу як у класі, так і дистанційно, за умов онлайн-навчання.

Водночас використання мобільних технологій дозволяє підвищувати зацікавленість учнів процесом навчання, адже гаджет, який є невід'ємною частиною життя учня, стає повноцінним джерелом знань.

Основні ознаки мобільного навчання:

- 1) використання мобільних пристроїв (мобільні телефони, нетбуки, ноутбуки, ПК, планшети тощо);
- 2) забезпечення взаємодії учасників навчального процесу за допомогою бездротових мереж;
- 3) незалежність навчання від часу і місця знаходження його учасників;
- 4) утворення мобільного інформаційно-навчального середовища;
- 5) зв'язок мобільного навчання з електронним і дистанційним.

Як свідчить зарубіжний і вітчизняний досвід, результати такого навчання полягають у значно глибшому й усвідомленому розумінні учнями сутності вивченого, сформованості умінь самостійно аналізувати і оцінювати інформацію, формулювати висновки, аргументовано відстоювати свої погляди, поважати альтернативну думку, працювати в команді, будувати конструктивні стосунки з її членами і визначати своє місце в ній. Як правило, інформаційно-освітнє середовище такого навчання ґрунтується на широкому використанні інформаційно-комунікаційних технологій і «зануренні» школярів в атмосферу самостійного пошуку і творчості.

Використання мобільних технологій на уроках української словесності має ряд переваг, що набули особливої актуальності в умовах пандемії, пов'язаної з розповсюдженням COVID-19:

- мобільні пристрої дозволяють організувати навчальний процес незалежно від місця і часу;
- застосування мобільних технологій забезпечує безперервний і необмежений доступ учнів до навчальних матеріалів;

- учні можуть самостійно обирати рівень складності завдань і контент, просуваючись у навчанні у своєму власному ритмі;
- процес навчання стає більш інтенсивним, наочним, динамічним;
- розвивається пізнавальна активність учнів, підвищується зацікавленість та мотивація;
- формується медіаграмотність учнів: уміння працювати з інформацією, критично оцінювати її, створювати власний контент тощо;
- комунікацію між учнями та вчителем стає швидкою та якісною, мобільні технології забезпечують підтримку та зворотний зв'язок від учителя через Viber, Telegram.

За висновками науковців, імовірно, що мобільне навчання в найближчому часі стане одним із основних видів навчання.

ДОБІРКА МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ЯКІ ДОЦІЛЬНО ВИКОРИСТОВУВАТИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Мобільні додатки, які можна завантажити через PlayMarket.

Наприклад, «ЗНО 2017», «ЗНО 2020 тести: Українська мова», «ЗНО 2020. Українська мова і література», «ZNOONLINE» тощо. Ці додатки можна використовувати для фронтальної, групової, індивідуальної роботи на уроках, як домашнє завдання не тільки при підготовці до ЗНО з української мови та літератури, а й на уроках узагальнення та закріплення знань у 7-10 класах.

Додатки «Український правопис», «Мова – ДНК нації» тощо допоможуть унаочнити, систематизувати та повторити інформацію, забезпечуючи індивідуальний підхід, адже кожен учень працює у своєму телефоні та може обрати зручний для себе вид інформації (картинки, текст, таблиці).

2. Веб-ресурси для засвоєння теоретичного матеріалу.

Наприклад, [«Тренажер з правопису української мови»](#), [«Довідник з української мови»](#), [«Українська мова та література: підготовка до ЗНО і не тільки»](#) тощо.

3. Інтерактивні вправи для практичного закріплення матеріалу та самоперевірки.

Наприклад, інтерактивні вправи з української мови та літератури на <https://learningapps.org/>, добірка завдань із різних тем у блозі Кунашенко Н. Г. [«ЗНОВу ЗНО»](#), інтерактивні курси на порталі видавництва [«Ранок»](#) тощо.

4. Онлайн-тести.

Наприклад, [«ЗНО онлайн з української мови та літератури»](#), [«Тренувальне онлайнове тестування»](#) (де зручно можна обрати та пройти тести за розділами, переглянути відповіді та проаналізувати свої результати).

5. Відеоресурси.

Наприклад, онлайн-курси [«Лайфхаки з української мови»](#) та [«Лайфхаки з української літератури»](#), [«На всі 200»](#), [«ZNOUA»](#) тощо. Корисними будуть також посилання на [екранізації](#) творів української літератури та [відеоролики](#) про життя письменників.

6. Аудіоресурси.

Наприклад, посилання на [аудіокниги](#), [подкасти](#) з української літератури, а також [аудіодиктанти](#) для підготовки до ДПА у 9 класі та для формування орфографічної та пунктуаційної грамотності учнів 8-11 класів.

7. Платформи Quizlet, Quizzes, Kahoot!, Classtime.

Використання можливостей цих платформ є доречним для вивчення нових термінів та правил, запам'ятовування нової інформації (Quizlet), для організації змагань між учнями, виконання завдань на швидкість для автоматизації навичок (Quizzes, Kahoot!), проведення тематичної атестації або тренувальних тестів (Classtime).

8. Google-інструменти та Zoom.

Ефективним є спільне використання папок та документів на google-диску, створення презентацій, використання google-форм для різноманітних опитувань та створення квестів, а також об'єднання учнів у google-класи. Під час дистанційного навчання незамінними є додатки Google-meet та Zoom для проведення повноцінних онлайн-уроків та комунікації з учнями.

9. Генератори QR-кодів.

Наприклад, <http://qrcoder.ru/?t=1> . Можна згенерувати QR-код посилання на будь-які навчальні матеріали та надати учням. Вони перейдуть за посиланнями, ознайомляться з інформацією, не витрачаючи часу на введення адреси у вікні браузера.

10. Учнівська творчість.

Мобільні технології можуть стати не лише джерелом знань, а й засобом для створення творчих продуктів. Наприклад, створення учнями навчальних

відеороликів, буктрейлерів, кліпів за мотивами творів української літератури, створення сторінок у соціальних мережах від імені письменників чи персонажів прочитаних творів, створення дописів від їхнього імені тощо.

МЕТОДИЧНА СКАРБНИЧКА
ВЧИТЕЛЯ ОЛЬГИ ВІКТОРІВНИ РУХЛОВОЇ

Командні ігри	
Командна гра у формі квесту для 9 класу (тема: «Складне речення»)	https://bitly.su/FKQ1r2Ra
<i>правила</i>	https://bitly.su/aCglBEo
<i>перше завдання квесту</i>	https://forms.gle/ZUrWx5tzgdqzg4BM7
Командна гра у формі квесту для 7 класу (тема: «Дієприслівник»)	https://bitly.su/VR8d
<i>правила</i>	https://bitly.su/jrGGOI1j
<i>перше завдання квесту</i>	https://forms.gle/2SVaNo44ebnDVY7j9
Чек-листки (інструкції) для роботи на уроках під час дистанційного навчання	
7 клас	https://bitly.su/aORu
8 клас	https://bitly.su/9kIOf
9 клас	https://bitly.su/eV6hcwP
	https://bitly.su/Wpd67F5G
Презентації до уроків	
Словосполучення, 8 клас	https://bitly.su/LODgb
Творчість П. Тичини, 11 клас	https://bitly.su/x1rG
Творчість Є. Плужника, 11 клас	https://bitly.su/5q2xRi
Проза 20-30 рр. ХХ ст., 11 клас	https://bitly.su/EVa5T
Відео- та аудіоматеріали	
Аудіодиктанти для 9 класу	https://www.youtube.com/watch?v=Xpow675OnuM
	https://www.youtube.com/watch?v=aMKRaGdJcXI
	https://www.youtube.com/watch?v=Uc1FxGnqot4
Аудіодиктант для 7 класу	https://www.youtube.com/watch?v=qleROP8Nzpc
Відеоурок "Дієприслівниковий зворот" для 7 класу	https://www.youtube.com/watch?v=R8EXACIfbwE
	https://www.youtube.com/watch?v=OJcAnF1sCIY

Тести, створені за допомогою різних мобільних ресурсів	
Classtime	https://cutt.ly/myvYuy2
(використовую також командні ігри)	https://cutt.ly/zyvYiFU
	https://cutt.ly/DyvYoSK
	https://cutt.ly/LyvYpml
Google-форми	https://forms.gle/UWeVDTpkp2gjHrWWA
	https://forms.gle/KZaVuzD65WpDhVhb8
Kahoot!	https://cutt.ly/7yvYguX
	https://cutt.ly/8yvYhcm
Quizizz	https://cutt.ly/WyvYzrA
	https://cutt.ly/ryvYxbu
На урок	https://cutt.ly/LyvYESG
	https://cutt.ly/zyvYRkc
Інші навчальні матеріали	
Quizlet	https://cutt.ly/HyvYc9Y
	https://cutt.ly/MyvYbkq
Квест-кімнати	https://www.learnis.ru/166463/
	https://www.learnis.ru/180137/
Спільна робота учнів у google-документах	
9 клас	https://cutt.ly/Xhja7t2
8 клас	https://bitly.su/IRlvV
Учнівська творчість	
Відеопоезія	https://cutt.ly/BhjaJOY
Кліп	https://cutt.ly/rhjaNNU
Пости до соціальних мереж від імені персонажів творів	https://cutt.ly/WhjsiCR

ВИСНОВКИ

Мобільне навчання функціонує в реальному часі, надаючи актуальні інформаційні матеріали. Воно, з одного боку, індивідуальне, а з іншого боку, засноване на співпраці, створенні навчальних спільнот. Таким чином, при використанні мобільного навчання досягається високий ступінь соціалізації учнів, розвитку комунікативних компетенцій і вміння працювати в команді.

У сучасному суспільстві мобільне навчання набуває все більшої популярності, адже завдяки йому будь-хто і будь-де може знаходити інформацію, ефективно навчатися та створювати навчальний контент.

Використання мобільних технологій для вивчення української мови та літератури – це вимога часу, адже гаджети є невід'ємною частиною життя молоді. Розвиток технологій потребує підготовки вчителів до впровадження інноваційних технологій навчання, зокрема мобільного навчання.

Мобільне навчання надає можливість моніторингу навчання в реальному часі, навіть за умови дистанційного та онлайн-навчання, що є надзвичайно актуальним в умовах пандемії, викликаній розповсюдженням COVID-19. Це дозволяє розглядати його не лише як засіб навчання, а й як інструмент спільної роботи, спрямований на підвищення якості навчання, адже унікальними властивостями такого навчання є можливість одночасно взаємодіяти як з одним учнем, так і з усім класом; можливість динамічно генерувати навчальний матеріал залежно від місцезнаходження учня, контексту навчання та способу використання мобільних пристроїв.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. [Стриженюк С. С. “МОБІЛЬНЕ НАВЧАННЯ ЯК СУЧАСНА ТЕХНОЛОГІЯ В ОСВІТІ”.](#)
2. [Зумер С.В. “ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОСВІТА ХХІ СТОЛІТТЯ”.](#)
3. [Вдовиченко О.О. “МОБІЛЬНЕ НАВЧАННЯ В ОСВІТІ”.](#)
4. [Скачкова В. О. “ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ”.](#)
5. Семеріков С. Мобільне навчання : історія, теорія, методика / Семеріков С., Теплицький І., Шокалюк С.] // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – К. : Освіта України. – 2008. – № 6. – С. 72–82.
6. [Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» № 466 від 25.04.2013 р.](#)
7. Гуревич Р. С. Мобільне навчання – нова технологія професійної освіти ХХІ століття / Р. С. Гуревич // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. – № 20 (255), 2012. – 184 с. – С. 113-119.
8. [Концепція середньої загальноосвітньої школи України.](#)
9. Мобільні технології в школі: посіб. для вчителів /І. А. Патрушева, О. М. Гера, Н. В. Діденко, Л. А. Павлюк, О. Л. Сафроненко. — К.: Видавничий дім «Освіта», 2019. — 175 с.
10. [Дванадцять принципів мобільного навчання](#) [Електронний ресурс].